

6.5. Gaasituru avatud tarnija ehk gaasimüüja vahetuse protsess

Avatud tarne reeglid ja tarnija vahetus on sätestatud maagaasiseaduses ja gaasituru toimimise võrgueeskirjas toodud nõuetega.

Tarnijavahetuse üldpõhimõtted on järgmised:

- Võrgulepinguga klient, kelleks on tarbija või tootja, osaleb avatud tarne protsessis iga oma mõõtepunkti lõikes eraldi. Kui võrgulepingu kliendiks on teine võrguettevõtja või avatud tarnija, sõlmitakse avatud tarne leping kogu tegevuspiirkonna kohta.
- Võrguleping sõlmitakse liitumispunkti võrguettevõtjaga, kes edastab info Estfeedi Andmelattu.
- Avatud tarne lepingut saab sõlmida sama isik, kes on sõlminud võrgulepingu ehk avatud tarne aluseks on kliendi kehtiv võrguleping mõõtepunktis.
- Võrgulepingu lõppedes lõpeb ka avatud tarne leping.
- Kui turuosalisel on kehtiv võrguleping, aga puudub avatud tarne leping, loetakse maagaasiseaduse alusel tema avatud tarnijaks tema mõõtepunkti võrguettevõtja. Võrguettevõtja võib delegeerida avatud tarne teenuse osutamise edasi mõnele teisele avatud tarnijale (nimetatud müüja), Avatud tarnijal ja võrguettevõtjal on kohustus omada avatud tarne portfelli lepingut. Kui avatud tarnijal puudub avatud tarne portfelli leping, ei saa ta avatud tarnijana tegutseda ning süsteemihaldur lõpetab tema tegevuse ja temaga seotud avatud tarne lepingud. Kui võrguettevõtjal puudub avatud tarne portfelli leping, määratakse tema avatud tarnijaks tema nn ülem-võrguettevõtja avatud tarnija ning süsteemihaldur edastab vastava info Konkurentsiametile;
- Estfeedi Andmelao kaudu tagatakse katkematu avatud tarne ahel kogu süsteemi kohta, st et igal ajahetkel kuulub iga turuosalise mõõtepunkt ühe avatud tarnija ja tema bilansihalduri tegevuspiirkonda.

Gaasilepingu sõlmimiseks on vaja tarbijale teha järgmised sammud:

1. Sõlmida gaasi võrguteenuseleping oma liitumispunktis. Seda saab teha liitumispunkti omanik liitumispunkti jaotusvõrguettevõttega tema veebilehel.
2. Valida endale sobiv gaasimüüja ja sõlmida temaga leping. Sobiva gaasimüüja valimiseks soovitame kõigepealt hinnata, kui suur on keskmine gaasi tarbimine (kuus ja aastas).
3. Kui sobilik pakett ja müüja on välja valitud, siis müüja valikuks ja vahetamiseks piisab, kui klient sõlmib uue väljavalitud müüjaga lepingu. Lepingu sõlmimisel annab müüja teada, millal vahetus toimub.
4. Kui on olemas ka vana leping, siis tuleb tuleb eelmist müüjat lepingu lõpetamisest ise teavitada. Kui eelmisel lepingul oli katkestamistasu, siis selle arve esitab eelmine müüja.

Järgnevalt on täpsemalt selgitatud lepingu jõustumise etapid ja periood.

Tarnijavahetuse protsess alates 01.01.2023

Avatud tarne leping võib olla sõlmitud igale turuosalisele kas tähtajatuna või tähtajalisena, sõltuvalt lepingu sõlmimise kokkulepetest avatud tarnija ja turuosalise vahel.

- Avatud tarnija sisestab Estfeed Andmelattu avatud tarne lepingu tähtajatuna, kui turuosalisega sõlmitud lepingul puudub lõpptähtaeg ning turuosalisele ei kaasne lepingu lõpetamisega tasunõudeid avatud tarnijalt;
- Avatud tarnija sisestab Estfeed Andmelattu avatud tarne lepingu tähtajalisena, kui turuosalisega on sõlmitud tähtaegne leping ning turuosalisele võib kaasneda lepingu ennetähtaegse lõpetamise tasunõudeid avatud tarnijalt. Ennetähtaegsete lepingute tasunõuete proportsionaalsuse üle teostab järelevalvet Konkurentsiamet.

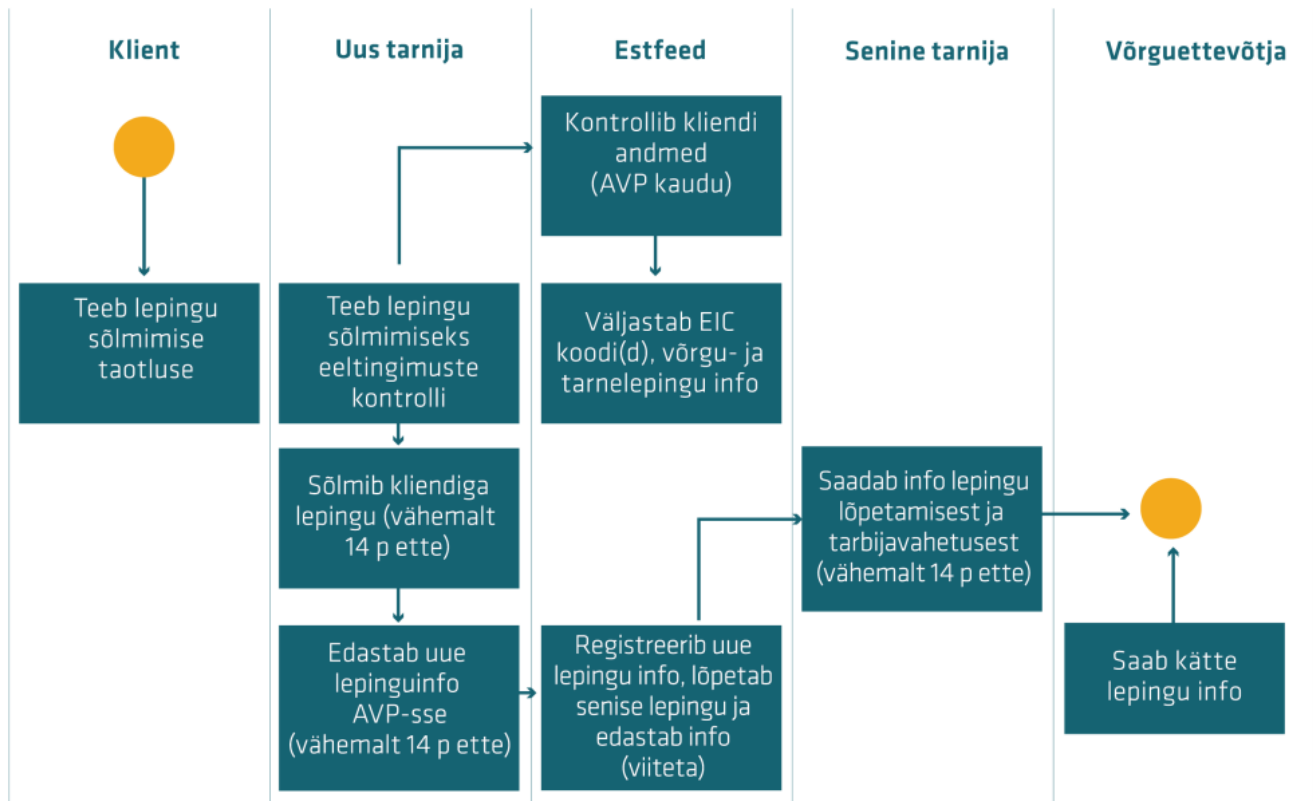
Avatud tarnija vahetumine toimub kalendrikuu vahetusel järgides allolevat protsessi:

- a) Tarnijavahetuse protsess algab uuel avatud tarnijalt turuosalise kohta uue lepinguinfo edastamisega Andmelattu vähemalt 14 päeva ette enne kalendrikuu vahetust. Avatud tarnija edastab järgmised andmed: turuosalise ID, mõõtepunkti EIC kood, avatud tarne lepingu algusaeg ja lõppeaeg ning

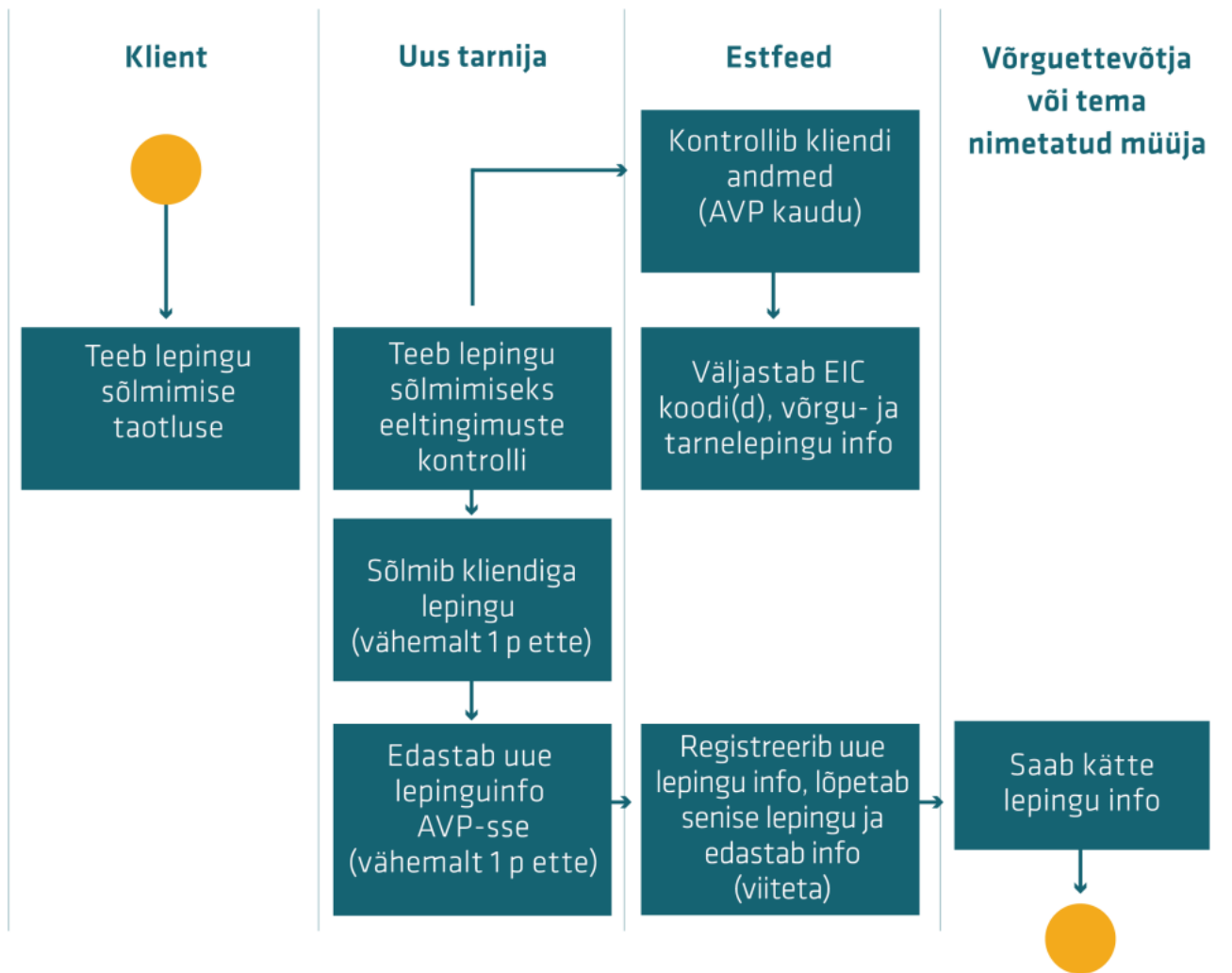
ennetähtaegse lepingu lõpetamise tasunõue (jah/ei). Uue lepinguinfo kättesaamisel lõpetab Estfeed Andmeladu turuosalise senise avatud tarne viivitamata ning edastab lepingumuudatuse info seotud avatud tarnijatele ja võrguettevõtjale;

- b) Avatud tarne lepingut saab sõlmida gaasipäeva täpsusega;
- c) Uus avatud tarnija peab enne avatud tarne lepingu sõlmimist kontrollima, kas turuosalisel on olemas kehtiva võrgulepinguga mõõtepunkt, mille kohta isik soovib avatud tarne lepingut sõlmida ning kas turuosalise kehtiv avatud tarne leping sisaldab ennetähtaegse lepingu lõpetamise tasunõuet. Viimase korral on avatud tarnija kohustus informeerida turuosalist lepingu nõudest veendumaks, et turuosaline on teadlik tarnijavahetusega kaasnevatest võimalikest kuludest;
- d) Kui turuosalisel on uus võrguleping (nt kinnisvaratehingud), mis jõustub misiganes kuupäeval, saab uus avatud tarne leping alata kas samal kuupäeval, mis on võrgulepingu algusaeg või hilisem kuupäev sisestatud avatud tarnija poolt vähemalt üks päev ette. Perioodil, mis erineb võrgulepingu algusajast ja uue avatud tarne lepingu jõustumisest, on turuosalise avatud tarnijaks tema võrguettevõtja või võrguettevõtja nimetatud müüja;
- e) Kui turuosalisel ei ole vähemalt 1 päev ette sõlmitud uut avatud tarne lepingut, jääb turuosaline võrguettevõtja avatud tarne portfelli võimalusega sõlmida uus avatud tarne leping vähemalt 1 päev ette ajakavas. Kirjeldatud olukord võib juhtuda, kui avatud tarnija on sisestanud Estfeed Andmelattu lõppkuupäeva, kuid turuosaline ei ole uut avatud tarne lepingut sõlminud või kui on tegemist uue võrgulepinguga, millele turuosaline ei ole avatud tarne lepingut sõlminud;
- f) Kui turuosalise võrguleping lõpeb, lõpetab Estfeed Andmeladu sama kuupäevaga ka turuosalise avatud tarne lepingu;
- g) Tarbijal on võimalik taganeda avatud tarne lepingu sõlmimisest 14 päeva jooksul. Avatud tarnija saab edastada turuosalisega lepingu lõpetamise info Estfeed Andmelattu vähemalt 1 päev ette ajakavas;
- h) Avatud tarne portfelli lepingu vahetus teisele avatud tarnijale ja võrguettevõtjale on ajakavas vähemalt 7 päeva ette. Kui avatud tarnijal puudub avatud tarne portfelli leping, ei saa ta avatud tarnijana tegutseda ning süsteemihaldur lõpetab tema tegevuse ja avatud tarne lepingud. Kui võrguettevõtjal puudub avatud tarne portfelli leping, määratakse tema avatud tarnijaks tema nn ülem-võrguettevõtja avatud tarnija ning süsteemihaldur edastab vastava info Konkurentsiametile

- i) Avatud tarnijatel on võimalik tagasiulatuvalt lepinguinfo parandusi edastada, kui muudatusteks on võetud kooskõlastus mõõtepunkti võrguettevõtjalt, seotud avatud tarnijalt ja bilansihaldurilt.

Joonis 17 Tarnijavahetuse protsess uue avatud tarnijaga lepingu sõlmimisel

Joonis 18 Avatud tarne lepingu sõlmimise protsess lepinguta kliendile